

راهنمای واحد درسی مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا در نیمسال اول

مدرس / مدرسین: جواد بابائی

پیش نیاز یا واحد همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری مقطع: همه مقاطع

تعداد جلسات: ۱۶ جلسه

مکان برگزاری جلسات حضوری: دانشکده های مدیریت و پزشکی

هدف کلی و معرفی واحد درسی :

بلایا به عنوان وقایعی شایع در طول تاریخ همواره همراه بشر بوده و زندگی وی را دچار مشکل نموده اند. این وقایع میلیونها نفر را کشته و چندین برابر را مصدوم و آواره ساخته اند. زندگی روز مره آنها را از هم پاشیده و درد و رنج را بر آنها تحمیل کرده اند. بر اساس گزارش های جهانی، در سالهای اخیر اقلیم جهان در حال تغییر بوده است و به دلیل فعالیتهای انسانی روند این تغییر نگران کننده است. پانل بین دولتی تغییر اقلیم هم ضمن صحنه گذاشتن بر تغییر اقلیم جهان، پیش بینی می کند که فراوانی و شدت مخاطرات طبیعی مرتبط با تغییر اقلیم از جمله مخاطرات آب و هوا شناختی و بیماریهای نوپدید نیز افزایش خواهند یافت. بنابراین با اینکه بلایا، از جمله پدیده های شایع در جهان امروز هستند، شایع تر هم خواهند شد.

مدیریت این بلایا به یکباره نمی تواند اتفاق بیفتد. هر چند دولتها با هر سطح از آمادگی، امکانات و ظرفیتهای مجبور هستند که به آنها پاسخ دهند اما لزوما پاسخ آنها هزینه اثر بخش و موثر نخواهد بود. چرا که بایستی وقوع اینگونه مخاطرات و بلایای ناشی از آنها را پیش بینی کرد و برای آنها آماده بود.

از جمله اثرات بسیار قابل توجه بلایا که نیازمند پاسخ فوری نیز هست، نیازهای بهداشتی درمانی است. سازمانهای بهداشتی درمانی از همان لحظات وقوع بلایا تا ماهها و حتی سالها بعد بایستی به ارائه خدمات سلامت پردازند. هر گونه نقصان در ارائه خدمات سلامت عوارض جبران ناپذیری را خواهد داشت. طیف وسیعی از نیروهای بهداشتی درمانی هم ارائه این خدمات را بر عهده می گیرند و ارائه خدمت توسط این واحدها نیازمند پیش بینی منابع مورد نیاز، آموزش و تمرین پرسنل، پیش بینی و تامین زیر ساختها هست.

در قانون اخیر مدیریت بحران کشور، در بند الف ماده ۱۴؛ وزارت خانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف شده اند که واحدی درسی با عنوان "آمادگی در مقابل حوادث و سوانح" در قالب برنامه آموزشی مدارس، دانشگاه ها و موسسات پژوهشی تدوین کنند که قانون گذاران این دوره را برای تمامی دانش آموزان و دانشجویان الزامی کرده است. لذا این برنامه در قالب دو واحد درسی برای تدریس برای دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور تدوین شده است.

اهداف آموزشی واحد درسی

انتظار می رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند :

۱. مفاهیم پر کاربرد در حوزه های مدیریت و کاهش خطر بلایا را تبیین و تشریح نمایند.
۲. وضعیت وقوع بلایای طبیعی و انسان ساخت را در جهان و ایران توضیح داده و اثرات سلامتی آنها را تشریح نمایند.
۳. با کارکردهای حوزه سلامت در مدیریت خطر بلایا آشنا شده و آنها را در عمل به کار گیرند.
۴. شیوه های پیشگیری و کاهش خطر بلایا را در زندگی روز مره و در تسهیلات بهداشتی درمانی تبیین کنند.
۵. با شیوه های ارزیابی خطر بلایا و اهمیت آن آشنا شده و بتوانند برای یک تسهیلات بهداشتی درمانی، ارزیابی خطر انجام دهند.
۶. انواع برنامه ریزی های مورد استفاده در بلایا را توضیح داده و یک برنامه برای برگزاری یک تمرین فرضی تدوین کنند.
۷. برای یک بلای فرضی رخ داده در یک مکان فرضی، نیازهای بهداشتی را سریعاً ارزیابی و گزارش نمایند.
۸. برای اسکان افراد تحت تاثیر بلایا یک اردوگاه اسکان اضطراری طراحی نموده و نیازهای اولیه آنها را برآورد کنند.
۹. اثرات سلامتی و نحوه مدیریت مخاطرات طبیعی و انسان ساخت شایع را توضیح دهند.
۱۰. اثرات سلامتی تغییرات آب و هوایی و بلایای ناشی از آنها را توضیح دهند
۱۱. سامانه فرماندهی سانحه را توضیح داده و آنرا در عمل به کار گیرند.
۱۲. نحوه مدیریت حوادث ویژه (CBRN) را تبیین کنند.
۱۳. نحوه مدیریت مخاطرات بیولوژیک و حوادث بیوتروریستی را تشریح کنند.
۱۴. با اثرات سلامتی آتش سوزی ها آشنا شده و نحوه مدیریت آنها را توضیح دهند
۱۵. حمایتهای روانی و اجتماعی از بازماندگان حوادث را تشریح کنند.
۱۶. اصول و مبانی پدافند غیر عامل و کاربردهای آن را در حوزه سلامت بیان نمایند.

شیوه ارائه آموزش

سخنرانی، بحث گروهی، ارائه سناریو و برگزاری مانورهای دور میزی

استفاده از فیلم و اسلاید

شیوه ارزیابی دانشجو

- برگزاری آزمون به شکل تستی چهار گزینه (۷۰٪ نمره)
- تکالیف کلاسی (۲۰٪ نمره)
- حضور مرتب و فعال در کلاس (۱۰٪ نمره)

حداقل نمره قبولی برای این درس: بر اساس کوریکولوم

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی: طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

منابع آموزشی

-درسنامه جامع سلامت در بلایا و فوریتها

-برنامه ملی آمادگی بیمارستانی

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

1- Disaster medicine Ciottone

فرصت های یادگیری

- شرکت در همایش دانشجویی کاهش خطر بلایا به صورت مجازی

- شرکت در یک ژورنال کلاب

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و ....):

دکتر جواد بابائی شماره تماس (تلگرام، واتساپ و موبایل): ۰۹۱۴۴۲۳۶۹۰۵

Javad1403@yahoo.com, Javad1403@gmail.com

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و ....):